

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni baloldali part közlönye.

Megjelen hetenként ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

az árát. Cselekedésén bi...

Debreczen

AVIRATA
decz. 30. Grammont hg...

tervár. decz. 30. A trón...

ó tanyaföld.

szereini föl, hogy az bírmily...

szereini föl, hogy az bírmily...

szereini föl, hogy az bírmily...

szereini föl, hogy az bírmily...

szereini föl, hogy az bírmily...

szereini föl, hogy az bírmily...

szereini föl, hogy az bírmily...

szereini föl, hogy az bírmily...

szereini föl, hogy az bírmily...

szereini föl, hogy az bírmily...

szereini föl, hogy az bírmily...

szereini föl, hogy az bírmily...

szereini föl, hogy az bírmily...

szereini föl, hogy az bírmily...

szereini föl, hogy az bírmily...

szereini föl, hogy az bírmily...

szereini föl, hogy az bírmily...

szereini föl, hogy az bírmily...

szereini föl, hogy az bírmily...

szereini föl, hogy az bírmily...

szereini föl, hogy az bírmily...

szereini föl, hogy az bírmily...

szereini föl, hogy az bírmily...

szereini föl, hogy az bírmily...

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve.
Egy évre 10 ft. — kr. 10, évre 3 ft 50 kr.

Hirdetési díj:
Ötásabos petőrfői 5 kr.
Nagyobb terjedelmű, mint azelőtt több

Év végén.

Pest, decz. 30.

A képviselőválasztás minden országban igazalommal jár. Hogy a legutóbbi választásoknál minő volt nálunk az izgalom, arra nagyon elevenen emlékezhetünk még mindnyájan.

A többség mintegy be akarta bizonyítani, — hogy a 48-diki választási törvény rosz, igyekezett annak minden árnyoldalát saját előnyére zsákmányolni ki, hasonló eljárásra kényszerítvén az ellenzékét is. De mintnyogy sokkal több eszköz állott rendelkezésére, mint az ellenzéknek, — nagybód kilátása volt a győzelemre is.

Vége megjötték a választások, nagy nehezen ugyan, de mégis összetellett a kormányparti többség. A többség megvolt ugyan, de hiányzott, a mire legnagyobb szükség van, az erkölcsi erő!

Az erőszakos győzelem annak leg-hatalmasabb tényezőjén boszulta meg csakhamar magát. Már a felirati vitánál kitént, hogy a szívélyes egyetértés kormány és többség között nem nagyon erős.

A kormánypart legjobb erőt visszavonkult a felirati vitától, és látható egykedvűséggel csak gyöngye gyöngyözeti ujonczokra bízták a védelmet.

Az ilyen csatározás nem tett semmi kárt az ellentáborban, sőt méginkább megerősítette elfoglalt álláspontját. A kormány feje — kinek a mult országgyűlés végén és a választások alatt elkövetett erőszakosságokban ország-láncrésze volt — most sem járt el tapintatosabban.

A trónbeszéd által mintegy erőszakosan akarta ismét felidézni a közjogi vitát. A fejedelmnek szájába adta azon mondatot, hogy Magyarország alkotmányát egyedül csak a 67-diki egyezmény biztosítja.

A fejedelem alkotmányos érzelmeiben kétkedni nincsen jogunk. De méltán vonhatjuk kétségbe az oly miniszternek alkotmányos érzelmeit, ki a király szájába olyan szavakat ad, melyek csak pártjelzőnek járják meg.

Az ellenzék nem ment bele a Lónyay gr. által készített kelepczébe, és a felirati javaslat tárgyalásakor nem boszorkozott hosszu, elkeseredett vitába. A trónbeszédnek a közjogi egyezményre vonatkozó részét megérintette ugyan az ellenzék felirati javaslatában, de csak annyit mondott reá, hogy a parlamentáris kormányrendszernek éppen abban áll az egyik legnagyobb előnye, hogy a nem cselezsérít törvények, minden nagyobb rázkódást nélkül megváltoztathatók.

Ezen állítás igazságát nem vonhatja senki kétségbe, ha csak azt a képtelenséget nem akarja állítani, hogy az egyszerű megalkotott törvény örökhatártó, soha meg nem változtható!

Vége lett a felirati vitának is, és pedig sokkal hamarabb, mint a többség hitte. Nagyon természetes, hogy a többség felirati javaslata fogadtatott el. De ezen győzelem sem volt képes a kormányt szorosabban fűzni pártjához. Későbbben jöttek az ellenzék heves

támadásai, a kormány cselekményei, és egész eljárása, kormányzati rendszere ellen.

Ezen támadások alatt kitént, hogy a kormány és annak feje a miniszterelnök között nincs meg azon solidaritás, mely nélkül jól kormányozni teljes lehetetlen.

Midőn Lónyay gr. az ellenzékkel szemben erőszakoskodott, pártja nem győzte eléggé magasztalni erélyét, vasakaratát. Csak csinál — így gondolkodtak magukban — ne tördölj semmivel, mi készek vagyunk téged felhasználni, s majd ha rád untunk, — eldobunk.

Távol van tőlünk, Lónyay gr. mentességére kelni, de az igazság érdekében kénytelenek vagyunk kinyilatkoztatni, hogy a deákpart Lónyayval csunyan, lovatlanul bánt el. Hogy Lónyay bukásában az ellenzéknek is nagy része volt, az tagadhatlan. Nem késett ezt elismerni a deákpartú sajtó. De az ellenzék nem kérkedett győzelmével, még elenségei is kénytelenek voltak elismerőleg emelni ki önmérsékletét.

Érezte, hogy az erkölcsi diadal az övé, és ez elég magasztos jutalom volt a méltatlan bántalmakért. Az új miniszterium — a mint tudva van — egynek kivételével a volt kormány tagjaiból alakult. Midőn az új miniszterelnök bemutatta magát és régi új társait a képviselőházban, program beszédet nem mondott ugyan, hanem hangsúlyozta, hogy az új miniszterium ugyanazon elvek alapján áll, melyekről a régi lelépett.

A személyek nem változtak, — azt láttuk — az elvek sem, a mint hallottuk. Mi hát tulajdonképen új ezen megfejtelt miniszteriumban? Bizonyosan még eddig nem tudjuk, hanem csak gyanítjuk, — a rendszer lesz talán új?

Nagyon kíváncsok volna ugyan, hogy úgy legyen. — hanem megvalljuk, sok reményünk nincs a dologhoz. Bár csalódnánk!

Azt elösmérjük, hogy a mostani kormány sokkal kellemetlenebb helyzete van, mint az eddigieké volt. A párt nem igen kél ma már fel szavazni „mint egy ember” és az új miniszterek beszédét sem szokta kísérni a „viharos teités.”

A keserűség érzetét nem fojthatta egészen magába a bukott miniszterelnök, hanem a deákparthoz tartott bucsubeszédében ezen szavakban adott annak kifejezést: „nem fogok többé utjában állni senkinek,” pedig midőn azt mondotta, bizonyosan maga sem hitte, a mit mondott.

Hogy még eddig nem igyekezett az új kormány fáradságos utját egyengetni, — az bizonyos, fogja-e ezután? — az nagyon kétséges.

Annyi bizonyos, hogy ő rajta sokkal hamarabb megboszulta magát a sors, mint a deákparton, és beleesett a másnak ásott verembe.

De aranykori napokat nem él bizonyára a deákpart sem. A tények kezdenek az ellenzéknek igazat adni. Hányszor figyelmeztette az ellenzék akormánypartot, hibás, közelmű pénzügyi gazdálkodására, de mindannyiszor hiába.

Es ma már, fájdalom, oda jutottunk, nyiben egész lelkéből szereti, joga legyen az ő szerelmét reményleni.

hogy ha most az országgyűlés meg nem szavazza ezen legújabb, — de semmi esetre sem utolsó — 54 millió kölcsönt: január 1-ső napján az állam nem tudta volna fizetéseit teljesíteni. — Így gazdagította meg a deákpartú politika Magyarországot.

Mi nem agítunk politikánk helyességére mellet, egyszerűen utunk a tényekre: — lásson a kinek szeme van. Es ha a lefolyt év eseményeit, érdemeit komoly figyelemre méltatja Magyarország népe és elfogulatlanul, a multból a jövőre tanuságot von, — és okul, akkor talán még megállhatunk saját lábunkon, akkor még beteljesülhet a jóslat: „Magyarország meg volt, hanem lesz!” — Adja isten, ugy legyen!

Nagy György.

— A királyi család új évre felutazott Bécsbe.

— Vukovics halmvai csak a jövő hó vége felé érkeznek Triestbe, mivel a drága parokat szállító hajó elkésztet. A kedves halott — mint tudjuk — Beregszón fog eltemettetni.

— Nyiregyháza a tisztújítás jövő hó 9-én tartatik meg.

— A Leckeméti kir. ügyésznek. Van Keckeméten egy lap „Keckeméti Lapok-címzettel, mely magát „ismeretterjesztő hetilap”-nak nevezi. Ez önvallozásából látjuk, hogy eredetileg nem volt cenzúra politikai és így hírlapi kaucziót sem tett le. Es mégis e lap újabb programjában azt mondja, hogy irányára határozottan jobboldali-lelend. Mivel nem képezhetjük, hogy a jobboldali irányt a politika kizárásával követné: jó előre ajánljuk az ottani kir. ügyésznek, vagy tetteesse le velek a kaucziót, vagy a lapból száműzze a politikát. Jogunk van ezt követelni, annyival inkább, mivel tavaly az ellenzék Bényei épen azért zárták el, mert látszólag nem tett kaucziót, habár azt Csanádi Sándor sajtó bírótára tábláztatta is. Legyünk igazságosak, s a jogot ne mérjük a párterdek serpenyőjében.

— Az új közgazdasági ügyér gr. Zichy a marhavész elfojtására vonatkozó tjavaslatot készített.

— A kolozsvári főkapitányt a kormány fegyelmi vizsgálat alá helyezte.

— A Deák-lőr bankbizottsága még jan. 8-ika előtt tart értekezletet, s azután alkodik csak Kerkapoly az osztrákokkal.

Az 1872-dik év eredménye helyi szempontból.

— Nem lehet hivatásunk, e lap szükterén, a városunkat érdeklő fontosabb események hű történeti vázlatát adni. Hagyjuk ezt a történetesnek, más alkalomra. Es csak futólag, emlékeztetőül, vegyük fel néhány főbb mozzanatot, melyekből köz és társadalmi életünk hullámzása, általános vonásokban kivehető lesz.

Politikai életünk az idén sok tekintetben kiváló élményeket mutatott. Tán a létezt, az önkormányzatért vívott küzdelmek kétségbejuttató harca volt mozgalmainkban jeleztve.

A néhez harozot érdekesé tettek a politikai pártok mozgalmait, melyek — városunk polgárait két ellentétes irányban haladásra ösztönöztek.

Beszűllet állotta ki e harozot Debreczen. A küzdelem a politikai pártok közt — főleg a nagy többséget alkotó ellenzéknek példás önmérséklete s méltóságos magatartása folytán — a rend és míveltség igényei által vonhatók közt maradt.

Minél nagyobb volt az ellenzék erejében tulbizakodása, annál határozottabb lón az ellenzék magatartása, annál kevésbé ismert szavai által elbolondítottai. Neki maga és Sorenza közt áthághatatlan akadályt kellett emelni. E szándékkal ment Kronstrahl grófnéhoz.

Soha sem volt Jenni szebb és szelidebb, mint e napon, s Pory mégis hidegebb és megközelíthetlenebb maradt mint máskor, és épen most, mikor büszkesége előtt kívánatosnak tetszett, hogy gondolatát ráirányozza.

határokat a lelkesedés; annál szebb lón a diadal, mely a képviselőválasztásnál mindhárom országgyűlési képviselőnek a mérsékelt ellenzék soraiból megválasztását eredményezte; ez elv a városi bizottmányi tagok megválasztásánál feltétlenül, a városi tisztark megalkatásánál pedig lényegileg keresztülvitett.

Fájdalom, ez év hátrányára kell ide soroznunk a törvényhatósági önkormányzat alapfelleitinek megnyirbáltatását s a népképviselet elleni virilismus intézménye által megcsönkítést.

Az idő, s a hátrálás rosz ezellenét legyőzendő haladás majd kiirtandja az élők sorából e csodaszülöttet is.

Valljuk be őszintén, hogy az új bizottmányi életünk során eddigelő zavartalanul lefolyt időre nézve, meg kell adnunk a kormányt képviselő főispán tapintatos eljárásának, és mindkét politikai párt vezérfeirainak a méltó elismerést!...

Társadalmi életünkben nagyobb szerű változások nem fordultak elő. A farsang, a nyári idény szokott, rendezes mulatságai az idén is megtalálták látogatóikat. A nagy let középső csupán kedves kivétel, mely a szenvedő emberiség sorsa enyhítésére rendezett időtöltések s a gazdasági kiállítás által nagyobb szerű mozgalmakat idézett elő a társas körökben...

Az egyleti élet terén sem domborodtak ki erősebb szeszűrt miveletok. A régi többnyire gyarapodlag folytatták munkáikat. A muzeumeglet mint újabb megnyerült fel, de kevés előhaladást tett kifejlődésében.

Mivel elődési tekintetben a társas körök mellett, különösen az iskolák körül látunk új, előre mutató lendületet. A ref. főiskola épületének legnagyobb része elkészült, a kereskedelmi és reális iskolának terelgelése, a ref. leánynevelőtintézetnek újabb berendezése, az elemi iskolákra fordított nagyobb gondosság, a felső gazdasági és földmívelő iskolákra gyarapodása, a város által felállított reális iskola létrehozása eszméjének erősbítése, a gazdasági iskolának a városba behozása körül kifejtett buzgalom; a régi nevezetessé a jelen évet. Fájdalom, hogy a városi rajziskolának kelő színvonalra állítása körül semmi életrevaló mozgalmat nem jelezhetünk.

Ipari kereskedelmi s üzleti viszonyaink nagy előhaladást tettek. A péküzlet ipartársulato kkk. alakulása fontos jelenség a kiválóságos osztályok jermobolása óriás munkájában. Az iparszövettség, az iparegyesületi takarékek és hitelbank, az iparosbank felállítása mozgásba hozta iparosainkat, s ha a vállalkozás mozdósága veszélyei kikérülhetők lesznek, az öntudatos haladás áldásai nem maradhatnak. Az alföldi takarékpénztár keletkezése s kiválólag a „Tisza” bizottsi s jelzőlogbank életképes működése — nagyobb szerű mozzanatokul tűnnek fel az üzleti élet terén. Az árucsernok létrejötte s emlénlőtelepés lövonatuvasul tárgyában, kifejtett erősebb mozgalom, az élénk löversenyek, csak élénkítik a képet, mely az izlet csarnokát késűti. S hasznos vonatkozásal lesznek gazdasági viszonyainkra, melyek fájdalom, erélyesebb gondozásra várnak!...

Színházunk mint a művelődés egyik intézménye, bár sok kívánni valót hagy fen, e m e z t dramaturgiánk érdekelt tekintve, főleg ephemer időtöltésre van berendezve; bár legjobb színészeink közül többen elhagyták intézetünket, mégis, a közönség elutasíthatlan vonzalma és a városi hatóság érdekeltsége folytán, elég virágzó állapotnak örvend arra nézve, hogy hazai más színházakkal összehasonlíttat-hassék.

Igazságszolgáltatási érdekeink fontosságát nyerne a bíróságok állanósítása által. Azonban az új intézmény még ki nem fejthette életképességét.

Irodalmi tekintetben néhány érdekes mű került ki sajtó alul a két nyomdából, a régebbi lapok és folyóiratokon kívül. Újabb időszerű közlöny egy keletkezett: a „Tiszavidek” jobboldali lap, mely előbb naponta, majd hetenként ötször jelent meg, s ez év utolsó napjában megszűnt.

s mit kell elfelednie. Pory azt mondá, hogy ez oly valami, a mi őt érdekli egyedül. Jenni kedvetlen lett, könyek között beszélt arról, hogy mily kevés hajlammal van iránta, s mily sokkal van az ő irányában, s a vég az volt, hogy kedvetlen kedély hangulatban váltak el, oly valami a mi Jenni hatalmára nagyon káros volt.

Az elkényeztetett ifjú nő elhatározta, hogy kivánságát nem teljesítendi, és épen em meg Olaszbonba csak azért, mert nem bízza reá, hogy miért utazik oda.

Az idő elmult. Midőn Pory ismét hozzá ment, hideg és kimért volt. Kérdést tett: — No grófnő, elhatározta magát a nyárra nézve? — Igen, Svédhonban maradok, felelt Jenni, ha ugyan ön meg nem mondja, mik azon okok, melyek azt idézik elő, hogy ön ily hírtelen dölre utazzék. — Ez esetben a grófnő a nyarat itt töltendi. Most nem öhajtom már Olaszországot felkeresni. En iltthn maradok. Mint minden nő, ki maga részéről szívét egészen odaadja, de azt tudja, hogy cserében csak egy részcsekét kap, Jenni is félt azt el

A következő nevezetesebb művek jelentek meg városunkban: Tor m a y B é l á t ó l „Gazdasági lötenyésztés.” — A többire nézve elég lesz Telegdi Lajos könyvtárusunk kiadványait előszámlálnunk, melyek is következők:

Bibliai szövegért készitette, B a k ó c z i J á n o s 8-rét 21 ft.

Latin remekirók gyűjteménye III. kötet Cornelius magyarzó jegyzetekkel kísérté M á r k P á l 8-rét 16 ft. IV. kötet Phedrus iekolai használatra összerzedte és jegyzetekkel ellátta T u d o s J á n o s 11 ft.

A Bandita regény, írta Dumas Sándor, fordította V i n c z e A l a d á r.

Halotti bucsuzatokkal alkalom szerint írta Kontra Lajos 14 ft.

Rövid alkotmánytan vagy polgári jogok és kötelességek népiszkolák számára B. P. tanítótól.

Rövid időszámítás, helyismerés és természettan.

Rövid mértani, természeti, és polgári földrajz, elemi iskolák részére, III. kiadás 6 ft.

Hármas história III. kiadás, ára kemény kötésben 1 ft 60 kr. 33 ft. Örvendetés tudomásul szolgáljon, hogy a nép a drágább könyveket is megszerzi magának, a mit eléggé bizonyít, hogy ezen mű már III. kiadásban jelelt meg.

Keresztényen erkölcsstudomány felsőbb népiszkolák számára írta Biki Károly 3 ft.

Magyar története rövid kivonatban az ókori történet föbb vázlatával.

R é v é s z B á l i n t sauperintendens kisebb imakönyve diszkidásában: Isten az én szívemnek kősziklája, és az én örökségem mindörökké 15 ft.

L a d á n y i G e d e o n magyar alkotmány története III. újonnan javított s bővített kiadás 19 ft.

Schwarz Mária Zsófia svéd iróné jeles regénye 2 kötetben 40 ft.

Legszébb ajándék. Hét vidám elbeszélés németh fordította Szerepi Antal. A hetedik eredeti Kis Endrőtől díszes képvel 6 ft.

Kis Arany abc jó gyermekek számára írta Kis Endre.

Egyházi és szertartási beszédek, írta Mitrovics Gyula ref. hittanár Sárospatakon 10 ft.

Gyakorlati utmutatások a növények körül, írta Domokos Lajos.

Nyelvez féle naptár a nép számára, melyek számos példányban nyomtatnak s országosan nagy kelendőségnek örvendenek, összesen több mint 240 ft.

Sajtó alul vannak: A l a d á n y i világtörténete rövid kivonata Legendáriumai kézikönyvül.

I l l y é s B á l i n t halotti egyházi beszédek. M i l t o n elvezett paradicsoma. Ó és új szövetségi szent történetek, elemi iskolák számára írta B. P. debreczeni tanító, V. ik kiadás. Ugyanezen szerzőtől. Rövid Magyar nyelv tan népiszkolák növendékek számára, II. ik kiadás. Roskovics Ignác ő hitű imakönyve. Egy díszes és használható szép térkép is jelelt meg a fentebbi művek köztjében!

Magyarország, s a hozzá csatolt társországok térképe, magán és iskolai használatra. A legújabb, s leghitelesebb nagy térképek s adatok nyomán készitette Kallós Kálmán.

Fájdalom! Ez évben erősen kivette jelesebb férfaink közül osztályrészt a halál: Harsányi Gábor városi tanácsnok, Jeny Gyula orvosudor, Szekeres Pál és Veres László főiskolai tanárok szállottak siba korán!... Adjon isten jobb jövőndt a hazának s derék magyar városunknak!

Azon idő alatt, mely egyen s az előbbi látogatás közben ellet, Pory gondolkodása jelentékenyen megváltozott. Most már öhajította hogy Jennivel szétitson, de ez most volt könnyű dolog. Belátta, hogy kevésbé szép szerepet játszik, ha nem teszi azt.

Születni emberi dolog, a mi ellen nincs vitának helye, de épen magyar költőnek születni, — oly pech, mint mikor az éhes utazó utjában vendéglőre bukkan, melyből megezőköt a vendéglős.

(Folyt. következik.)

Vásár 1873.

vevőinket, misze-külvásártéren levő mindig a vásári előnk meg, czentul minélfogva azok, csak pentéktől, atól fogva állanda-

ab es flai, son és társa, S. F. és flai. ler.

TÁRCZA.

EGY NEMESEMBER LEÁNYA

Regény három kötetben. írta Schwartz Mária Zsófia. Harmadik rész. (Folytatás.)

Jenni úgy fogta fel azokat, hogy időre van szükség, s egész szíve az övé lelend. Megvallotta neki, hogy reményelhet, miként egész szívát megnyerendi, de akkor cserében az övét akarja birni. Meg kell tanulnia őt szeretni, mellet reményt táplálna iránta.

Enyire jutottak, midőn Jenni özvegyi élet lelett. Ez okon kívül volt még egy másik, nevezetesen, hogy nem illett a világgal tudatni, miszerint Kronstrahl grófné ily hamar megvi gasztalódott.

Pory nem kérte meg a szép özvegy kezét, de megmondta, hogy ő egyedül reménye a boldogságra. — Ó pedig viszont megérgte, hogy a men-

